

INTERNT ARBEJSMATERIALE
14. JANUAR 2021

CYKELFÆRGE KORSØR - NYBORG

BAGGRUNDSNOTAT OM STATENS ØKONOMISKE
ENGAGEMENT I DANMARKS FÆRGER.

Notatet er udarbejdet af

BY&LANDSKAB

CVR 4009 2749

Axeltorv 3 - 4900 Nakskov
Bülowsgade 61 - 8000 Aarhus C
Nytorv 9 - 1450 København K

Projektleder
Elise Sydendal
Email es@byglandskab.dk
Mobil +45 3063 6636

14. januar 2021

FORORD

Noget af det, der gør Danmark unik som land, er, at det i høj grad består af øer og en meget lang kystlinje. Danmark står derfor over for en særlig opgave: At sikre god infrastruktur på tværs af landet, således at man nemt kan komme fra en del af landet til en anden samt til og fra øerne. Denne opgave har staten gennem mange år taget på sig. Dette notat omhandler således, hvordan staten griber ind og hjælper til, når det kommer til at skabe god infrastruktur i Danmark, ved at give en økonomisk håndsrækning til de danske færger.

Korsør Erhvervsforening har engageret sig i udviklingen af cykelturismen i Danmark, som står overfor store perspektiver efter coronaen. Vi har blandt andet i 2020 været ved et seminar om cykelfærgeprojektet med bred repræsentation fra begge sider af Storebælt. Seminaret blev afholdt i det gamle rådhus i Korsør med udsigt til cykelfærgens idéelle anløbsplads.

Cykelturismen er generelt en god investering for staten. Det er også en stor mulighed for en by som Korsør, der ligger på den nationale cykelrute 8, der er højt profileret i den nationale satsning på cykelturisme. Der er imidlertid en alvorlig barriere i passagen af Storebælt. Det er dyrt, besværligt og ucharmerende at passere Storebælt. Derfor er den rigtige fremtidige løsning en cykelfærg fra hjertet af Nyborg og Korsør.

Med dette notat har vi set nærmere på hvordan danske færger finansieres, og håber at Folketinget i de kommende forhandlinger om infrastruktur vil se positivt på dette forslag som en synligt eksempel på Danmark som et grønt foregangsland.

Jacob Stryhn
Formand for Korsør Erhvervsforening

1.0 TILSKUD TIL FÆRGERNE I KOMMUNER MED MINDRE ØER

19 forskellige kommuner har til sammen de 27 danske småøer. Disse kommuner er Slagelse, Norddjurs, Lolland, Faaborg-Midtfyn, Aabenraa, Ærø, Assens, Svendborg, Aalborg, Horsens, Skive, Hedensted, Esbjerg, Kalundborg, Holbæk, Langeland, Odder, Struer og Haderslev. Her er det Social- og Indenrigsministeriet, der sørger for en retfærdig udligning mellem kommunerne, så kommuner med øer kan drifte deres færger.

1.1 Det samlede ø-tilskud for 2021

Det samlede ø-tilskud til disse kommuner for 2021 udgør **120,5 mio. kr.**, hvoraf størstedelen af dem går direkte til deres færgedrift (jf. §20 i udligningsloven)

- 79,5 mio. fordeles mellem kommunerne med henblik på færgedriften. De fordeles forholdsmæssigt efter de gennemsnitlige kommunale nettodriftsudgifter vedrørende færgedriften til de mindre øer i perioden 2007- 2012.

Eksempel: Fra denne pulje fik Lolland Kommune, der har tre øer og altså tre færger, 17 mio. af dem i 2019.

1.2 Tilskud til nedsættelse af færgetakster for 2021

Udover dette ovennævnte ø-tilskud er der jf. §21 b et tilskud på i alt 91,8 mio. kr., som går direkte til nedsættelse af færgetakster til Kommunerne med færger:

- *"Tilskud til nedsættelse af færgetakster for biler, passagerer m.v. til og fra visse øer. Efter udligningslovens § 21 b ydes der tilskud til nedsættelse af færgetakster for biler, passagerer m.v. til og fra visse øer. Tilskuddet ydes til kommuner med mindre øer og til kommuner på øer uden fast forbindelse, der består af én kommune. Private færger kan modtage tilskud gennem en kommune. Tilskuddet reguleres med den forventede pris og lønudvikling for den kommunale sektor. Det samlede tilskud i 2021 udgør i alt 91,8 mio. kr. Fordelingen mellem kommunerne tager udgangspunkt i et teknisk beregnet tilskudsbehov for hver enkelt færgerute. Det teknisk beregnede tilskudsbehov for de enkelte færgeruter beregnes som differencen mellem omsætningen for passagerbefordring i tilskudsperioden og den samlede billetindtægt, der ville være i samme periode, hvis alle billetter blev afregnet efter et landevejsprincip. De færgeruter, hvor det teknisk beregnede tilskudsbehov udgør under 20 pct. af omsætningen, får hævet tilskuddet, så det svarer til 20 pct. af rutens omsætning for passagerbefordring i tilskudsperioden" – Kommunal udligning og generelle tilskud 2021 ²*

1.3 Eksempel: Fejø, Femø og Askø

For at dykke ned i et eksempel på en kommune, der skal håndtere en dyr færgedrift, kan man se på Lolland Kommune, der har de tre småøer Fejø, Femø og Askø. Det er dyrt at drive sådanne øer, og kommunen får derfor støtte fra staten til at drive færgerne. Lolland Kommune fik i 2019 regnskabet til at gå op på følgende måde:

Lolland Færefart 2019:

- Driftstilskuddet i henhold til § 20 (i loven om kommunal udligning): 17.036.000 kr.
- Investeringsstøtten (som kommunen samler sammen til større investeringer med henblik på dens færger): 3.136.000 kr.
- Færefartens samlede udgifter: 32.414.000 kr.
- Mellem 12 og 15 mio. har færgen/kommunen skulle finansiere selv. Dette bliver finansieret med billetindtægter, tilskud til "blå landevej", godstransportstøtten og tilskuddet til gratis transport til øboerne.

²⁾ https://sim.dk/media/38282/324266_kommunal_udligning_2021_final-a.pdf side 31

1.4 Et overblik over statens forskellige tilskud til kommuner med færgedrift

Kommunal udligning og generelle tilskud 2021	Beløb
5.11 Tilskud til kommuner med mindre øer (19 kommuner) <i>Jf. udligningslovens § 20</i>	120,5 mio. kr. direkte til færgedrift: 79,5 mio. kr.
5.12 Tilskud til kommuner på øer uden fast forbindelse: Læsø, Samsø og Ærø <i>Jf. udligningslovens § 21</i>	150,4 mio. kr. hvoraf til Samsø: 51 mio. kr.
5.12 Tilskud til kommuner på øer uden fast forbindelse: Bornholms Kommune <i>Jf. udligningslovens § 21</i>	52 mio. kr.
5.14 Tilskud til nedsættelse af færgetakster for biler, passagerer m.v. til og fra visse øer <i>Jf. udligningslovens § 21 b</i>	91,8 mio. kr.

2.0 TILSKUD TIL FÆRGER PÅ BAGGRUND AF UDBUDTE KONTRAKTER

Transport- og boligministeriet har ansvaret for de større færger. Udover udligningsstøtten, som der blev gjort rede for i afsnit 1.0, har staten indgået i nogle kontrakter med færgeruterne Bøjden-Fynshav, Samsø-Kalundborg og færgebetjeningen af Bornholm. Som det fremgår af Finansloven 2020 bruges der **431,4 mio. kroner** på at støtte disse færger i 2020. ³

2.1 Bøjden-Fynshav

Molslinjen A/S, der ejer færgen, som sejler mellem Sønderjylland og Fyn, indgik i 2014 i en 10-årig kontrakt med Transport- og Boligministeriet om Alslinjen.

- Transport- og Boligministeriets kontraktbetaling er ca. **12,8 mio. kr.** i 2019. ⁴

³) For specifikke detaljer omkring statens udgifter til færgerne, læs side 123-126 på følgende link <https://fm.dk/media/17692/fl20a28.pdf>

⁴) <https://trm.dk/temaer/faergekontrakter/faergekontrakter-artikler/faergetrafikken-paa-ruten-boejden-fynshav/>

2.2 Færgebetjeningen af Bornholm

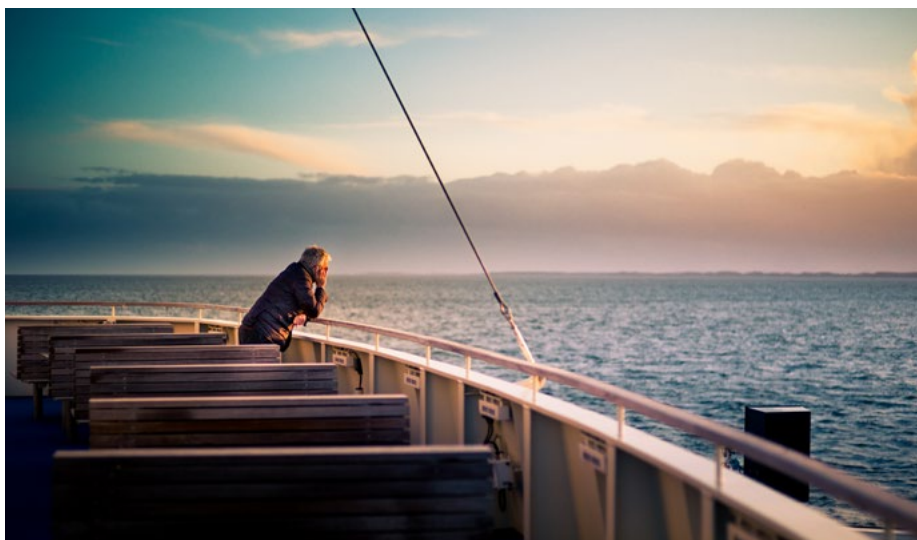
Færgebetjeningen af Bornholm udføres fra den 1. september 2018 af Molslinjen A/S på en 10 års kontrakt med Transport- og Boligministeriet. Transport- og Boligministeriet har mulighed for at forlænge kontrakten i op til 2 år. Kontrakten omfatter færgetrafik mellem Rønne og Ystad samt mellem Rønne og Køge.

- Transport- og Boligministeriets kontraktbetaling til Molslinjen A/S for besejlingen er ca. **375,1 mio. kr.** i 2019 ⁵
- *Husk på, at en kommune som Bornholm udover denne aftale også får støtte af staten gennem udligningslovens § 20 og § 21, som der blev gjort rede for under afsnit 1.0.*

2.3 Samsø-Kalundborg

Færgetrafikken mellem Samsø (dvs. færgehavnen ved Ballen) og Kalundborg udføres fra 1. januar 2015 på en 10 års kontrakt mellem Transport- og Boligministeriet og Molslinjen A/S (tidligere Danske Færger A/S). Trafikken udføres under navnet SamsøLinjen.

- Transport- og Boligministeriets kontraktbetaling er ca. **35,4 mio. kr.** i 2019.⁶
- *Husk på, at en kommune som Samsø udover denne aftale også får støtte af staten gennem udligningslovens § 20 og § 21, som der blev gjort rede for under afsnit 1.0.*

2.3 Spodsbjerg-Tårs

Det statsejede Sund & Bælt har ansvaret for færgebetjeningen af Spodsbjerg-Tårs. A/S Storebælt (datterselskab af Sund&Bælt) udbetalte i 2017 godt 33 mio. kr. i driftstilskud til færgeruten. Mere opdaterede tal er undervejs.

2.5 Et overblik over statens tilskud til de større færger:

Tilskud til færger fra Transport- og Boligministeriet på baggrund af udbudte kontrakter	Beløb i 2019
Bøjden-Fynshav	12,8 mio. kr.
Færgebetjeningen af Bornholm	375,1 mio. kr.
Samsø-Kalundborg	35,4 mio. kr.

A/S Storebælt (datterselskab til Sund & Bælt)	Beløb i 2017
Spodsbjerg-Tårs-ruten	33 mio.

⁵⁾ <https://trm.dk/temaer/faergekontrakter/faergekontrakter-artikler/faergebetjeningen-af-bornholm/>

⁶⁾ <https://trm.dk/temaer/faergekontrakter/faergekontrakter-artikler/faergetrafikken-paa-ruten-samsoe-kalundborg/>